

KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Yrd. Doç. Dr. İbrahim Akkaş
Erzincan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü
ibrahimakkas191@gmail.com

Doç. Dr. Zeki Uyanık
Erzincan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Kamu Yönetimi Bölümü
zekiuyanik@erzincan.edu.tr

ÖZET

Şiddet, bir hareketin bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik; karşıt görüşte olanlara, inandırma veya uzlaştırma yerine kaba kuvvet kullanma; duygu ve davranışta aşırılık anlamlarına gelmektedir. Şiddet göstermek ise, kaba, sert davranmaktır. Şiddet davranışı, içine sadece fiziksel içerikli şiddeti değil, sözel ve psikolojik tacizi de içeren davranışlar ile birine bilerek rahatsızlık veya fiziki olarak zarar vermeyi de almaktadır Günümüzde etkisini arttırarak varlığını hissettiren şiddet birçok sosyal bilimcinin araştırma konusu olmuştur. Dünyada şiddet hakkında çok çeşitli araştırmalar yapılmasına rağmen, şu ana kadar somut bir çözüm bulunamayan karmaşık bir problem olması nedeniyle araştırmacılar için yoğun bir ilgi odağıdır. Uzmanlar şiddetin kaynağını farklı nedenler etrafında toplarlar. Bazıları şiddeti içgüdüsel, bazıları ise şiddetin niteliğini toplumsal olarak kabul ederler. Bu çalışmada, şiddetin nedenleri, ulaştığı sosyal boyut ve çocuklar gençler ve yetişkinler üzerindeki etkileri üzerinde durulmuştur. Kadına yönelik şiddet yaygın bir toplumsal sorundur. Şiddetin en yaygın görülen biçimi erkeğin kadına ve çocuğa karşı uyguladığı aile içi şiddettir. Ülkemizde kadına yönelik şiddet üzerine yapılan araştırmalara baktığımızda, kadına yönelik şiddetin yaygınlığını, kadının şiddet karşısındaki çaresiz kalışını ve şiddete uğrayan kadının nasıl yardım alması gerektiği konularında bilgisizliğini görmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Toplumsal şiddet, Kadın, Kadına Yönelik Şiddet.

VIOLENCE AGAINST WOMEN

ABSTRACT

Violence, a power rating of a movement, hardness, anti-minded ones, using brute force rather than persuasion or conciliation of emotion and behavior has come to mean in the extreme. Show the violence, coarse, hard to treat. Violent behavior, violent content into not only the physical, verbal and psychological abuse, including one with behavior disorders or deliberate physical harm to the are in effect today, increasing the presence of many social scientists feel the violence has been the subject of the investigation. Despite a wide range of research about violence in the world, so far not found a concrete solution to a complex problem due to the intense focus of interest is for researchers. Experts gather around the different causes of violence are the source. Some instinctive violence, while others accept violence as a social nature. In this study, the causes of violence, transportation, and the social dimension of its impact on children and young people and adults are emphasized. Violence against women is a common social problem. The most common form is domestic violence against women and children. In our country, when we look at the studies on the violence against women, we see that the violence against women is widespread and women are desperate due to the violence, the women who suffer from violence don't know how to get help and so on.

Keywords: Violence, Social Violence, Women, Violence against women.

1.GİRİŞ

Şiddet ortaya çıkış şekli ve uygulanışı bakımından evrensel bir özellik taşımaktadır. Toplum içinde yaşayan bireyler hukuk karşısında eşittir. İnsanların bir arada yaşamasını sağlayan bir dizi kurallar vardır. Bu kurallar hukuk kuralları, ahlak kuralları, din kuralları gibi sosyal normlar etrafında birleşir. Bu kurallar olmasına rağmen insanlar arasındaki rekabet, çatışma ve çekişme ya da bireylerin psikolojik durumları şiddetin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Şiddet geçmişten günümüze farklı düzeylerde ve şekillerde devam eden bir olgudur. Şiddetten en çok etkilenen kişiler kadınlar ve çocuklar olmaktadır. Günümüzde hem Türkiye’de hem de Dünya’da şiddet ve kadına yönelik şiddet en çok yaşanan sosyal sorunların başında gelmektedir. Bu çalışmada şiddet, şiddetin nedenleri, kadına yönelik şiddet ve kadına yönelik şiddetin türleri üzerinde durularak; kadına yönelik şiddetin azaltılmasına dair çözüm önerileri sunulmuştur.

2.ŞİDDET

İnsanlık tarihiyle birlikte ortaya çıkmış olan şiddet birçok bireysel ve toplumsal öge ile birlikte karmaşık bir yapı ortaya koymaktadır. Bu nedenle şiddet olgusunu tanımlamak ve ortaya çıkarmak da kolay olmamaktadır.

Şiddet zamana ve topluma göre değişen küresel düzeyde bir olgudur. Şiddetin temelinde yatan saldırganlık dürtüsü toplumsallaşma süreci içinde öğrenilebilmektedir. Kendini çok farklı biçimlerde gösterebilen şiddet olgusu; gerek bireysel gerekse toplumsal boyutta sık sık karşılaşılabileceğimiz bir olgudur.

Bireyler arası ilişkilerin yapısı veya bireylerin soruna yönelik çözüm arayışları önemli ölçüde sosyo-kültürel dinamikler tarafından belirlenmektedir. Bireylerin sorunları algılama biçimleri ve çözme yönünde geliştirdikleri stratejiler toplumun sosyo-kültürel faktörlerinden bağımsız düşünülemez. Bu çerçevede, bireylerin deneyimlediği kültürel yapı, sosyalleşme biçimi ve aile yapısı gibi faktörler bireylerin şiddete eğilimli olmalarında veya şiddet davranışı sergilemelerinde etkili olmaktadır (Adak, 2000: 179-180).

Şiddetin geçerli ve herkes tarafından kabul edilebilecek bir tanımının yapılması ve hangi davranışların şiddet olarak tanımlanacağı günümüzde son derece tartışmalı bir konudur.

Etimolojik yönden, şiddet sözcüğü Türkçe 'ye Arapça 'dan geçmiştir. Şiddet; "sertlik, sert ve kaba davranış, kaba kuvvet kullanma" anlamındadır (Köknel, 1996: 27).

Şiddet kelimesi genel olarak, "aşırı duygu durumunu, bir olgunun yoğunluğunu, sertliğini, kaba ve sert davranış" ifade etmektedir. Kelimenin kökeni ise, saldırgan davranışları, kaba kuvveti, beden gücünün kötüye kullanılmasını, yok eden eylemleri, taşlı, sopalı, silahlı saldırıları, bireye ve topluma zarar veren etkinlikleri ortaya koyar (Köknel 1996: 20).

Psikologlar şiddete yol açan saldırganlığı insanın temel özellikleri arasında görmekteyler. Freud'a göre insanın iki temel içgüdü vardır: Biri cinsellik, diğeri saldırganlıktır. İnsan tabiatındaki bu temel içgüdülerin kullanılma biçim ve niteliği insanın gördüğü eğitime bağlı olarak değişir (Doğan, 2012: 542). Şiddetin en normal hastaliksız biçimi oyunda ortaya çıkmaktadır. Engellemelerin ortaya çıkardığı gerginlik de bir şiddet vesilesidir. Herhangi bir istekleri veya gereksinimleri engellendiği zaman hayvanlarda, çocuklarda ve ergenlerde saldırgan davranışlar görülür.

Bu açıdan bakıldığında şiddet, insandaki iki temel duygudan birinin kapsamına girer ki, bu duygulardan bir tanesi cinsellik, diğeri saldırganlıktır. İnsan kendini sözlü olarak ifade edemiyorsa, o zaman ortaya şiddet çıkar. Kadın, duygu ve düşüncelerini sözle ifade etmeye daha yatkındır. Bir sorun yaşadığında hislerini kolayca anlatabilir. Fakat erkeğin bu konudaki eğilimi, çok gelişkin değildir. Böyle olunca da, erkek öfke birikimini şiddet şeklinde ifade etme yoluna başvurur (Tarhan, 2013: 179).

Bununla birlikte şiddet olgusunun en yoğun görülen biçimlerinden birisi "saldırgan" davranış biçimidir ve bu boyutuyla şiddet; bir nesne ya da

kişiyi doğru yönlendirilmiş, yönlendirilişi veya yönlendiriliş biçimi kişinin istemediği ve o kişiyi tahrik edici, yıpratıcı bir eylemi ifade etmektedir. Bu bağlamda fiziksel olduğu kadar fiziksel olmayan kimi sözlü davranışlar da şiddet tanımının unsurları kapsamına girmektedir. Şiddet ile bağlantılı olarak bu noktada saldırganlık, zorlayıcı ve tecavüzkar davranışların bir bütünü olarak tanımlanmaktadır (Uluocak vd., 2014: 9).

Şiddetin çeşitli tanımlarında karşılaşılan ortak öğeler şunlardır: Kişinin canını acıtmak, yaralamak, öldürmek, mala zarar vermek amacıyla güç kullanmak; yasaya aykırı fiziki güç kullanmak; yasaya aykırı bir hedefe varmak için şiddet kullanmak ya da şiddet kullanma tehdidinde bulunmak; genelde kabul gören yasa ve ahlak ilkelerine aykırı biçimde fiziksel yok etme, gereksiz yere kırma, yok etme eylemleri; toplumsal ilişkilerde kabul edilebilirlik sınırlarını aşan zorlama eylemidir (Özerkmen, 2012: 2).

3. ŞİDDET TÜRLERİ

Kendi içinde kültürel ve ekonomik denge ve uyum yaratmamış olan ailelerde şiddet için son derece elverişli bir ortam yaratılmıştır. Bu tür ailelerde sorunlar uzun süreli ve marazi (hastalıklı) bir duruma dönüşmeye daha uygundur. Sağlıklı ilişki ve etkileşimi engelleyen bu duygusal ortam sonuçta, aile bireylerinin toplumsal ilişkilerde başarısız olmalarına, duygularını ve heyecanlarını kontrol edememelerine neden olmaktadır. Ani dürtülerini kontrol etme yeteneği gelişmemiş, duygusal anlamda olgunlaşmamış insan böylesi ailelerde yetişir. Şiddet ortamı olarak ailenin iki önemli boyutundan söz edilebilir. Birinci boyut aile içi şiddet, ikincisi ise ailenin şiddet eğilimli bireyleriyle aile dışına taşan boyutudur. Aile içi şiddette iki önemli mağdur vardır. Şiddet daha çok bu iki hedefe, kadın ve çocuğa yönelmekte ve yoğunlaşmaktadır. Erkekler kadınlara fiziksel ve öznel (manevi) tacizde bulunmaktadır. Aynı yöntem baba ile birlikte anne tarafından çocuklara yapılmaktadır (Doğan, 2012: 545).

Şiddet olgusunun çok farklı şekillerde sınıflandırılmasının nedeni şiddetin oldukça karmaşık bir yapıya sahip olmasıdır. Şiddet, **fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik, yoksunluk ve ihmâl** içerecek biçimde farklı türlere sahip olmakla birlikte, **bireyin kendine dönük, kişiler-arası ve kolektif düzeylerde** deşifre edilebilecek sosyal etkileşim bağlamları içerisinde yapılaşmış çok boyutlu bir davranış seti olma özelliğine de sahiptir. Şiddet türlerine göre, şiddet eyleminin ortaya çıktığı “sosyal etkileşim bağlamı”; **kişi, kişiler-arası ve kolektif** düzeyler biçiminde sınıflandırılabilir gibi, söz konusu sınıflandırmanın “ekolojik model” perspektifinde **bireysel, akrabalık, topluluk ve daha geniş toplumsal sistem** olmak üzere dörtlü bir sınıflandırma için değerlendirmesi de mümkün görünmektedir (Uluocak vd., 2014: 12).

Fransız araştırmacı Jean-Claude Chesnais'in (1981) uluslararası polis örgütü Interpol'ün sınıflandırmasını esas aldığı tipolojisinde şiddet türleri şöyle sınıflandırılıyor. Şiddet genel itibariyle iki başlık altında toplanmıştır: A. Özel şiddet, B. Kolektif şiddet.

Özel şiddet şu başlıklar altında toplanmıştır:

- Cürümsel şiddet: Bu da kendi arasında sınıflandırılabilir;
- Ölümle sonuçlanan şiddet: Cinayetler, suikastlar, zehirlenmeler, (ebeveyn ya da çocuk öldürmeleri de dâhil), idamlar vb.
- Bedensel şiddet: Bilerek darbe ve yaralamalar.
- Cinsel şiddet: Irza geçmeler

Cürümsel olmayan şiddet: Özel şiddetin bir türü de cürümsel olmayan şiddettir. Bu tür şiddeti Jean-Claude Chesnais iki başlık altında toplar:

- İntihar (intihar ve intihar teşebbüsleri)
- Kaza (trafik kazaları da dâhil)

Jean-Claude Chesnais özellikle kolektif şiddet üzerinde durmaktadır. Ona göre kolektif şiddetin üç birimi vardır;

İlki, vatandaşların iktidara karşı şiddetidir. Bunlar:

- Terör
- Grevler ve İhtilaller

İkincisi, iktidarın vatandaşlara karşı şiddetidir. Bu ise; devlet terörü ve endüstriyel şiddet olarak tanımlanır.

Sonuncusu ise şiddetin en yaygın biçimini ifade eden savaştır.

Chesnais'in bu sıralaması mantıklıdır. Söz konusu somut şiddet edimlerinin tümünün birer cezai yaptırım mevcuttur. Ayrıca, yazarın özellikle iş kazalarını "endüstriyel şiddet" başlığıyla siyasal iktidardan gelen şiddet türlerine dâhil etmesi ve basit bir işçi - işveren sorumluluğu ilişkisi ile sınırlaması da ilginç olduğu kadar yerinde bir yönelimdir. Bir toplumdaki iş güvenliği ölçütünü özgürlük düzeyi ile eş tutan Chesnais'in bu duyarlılığı övgüye değer (Ünsal, 1996: 32).

4.KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE TÜRLERİ

Kadına yönelik şiddet, temel hakların ve özgürlüklerinin ihlali olup, kadınlar ve erkekler arasındaki eşit olmayan güç ilişkilerinin bir sonucu olarak ortaya çıkan önemli bir sorundur. Toplumsal değer sisteminde aile bütünlüğünün güvenliği ve üstünlüğüne inanç açısından bu sorunun objektif olarak irdelenebilmesi güçleşmektedir. Çünkü kadına yönelik aile içi şiddet

özel alanda meydana geldiği için çoğu zaman gizli tutulmakta, bu nedenle boyutlarının tespiti son derece güç olmaktadır.

Kadına yönelik şiddet olgusu, son derece karmaşık ve ele alınması güç bir olgudur. Şiddetin amacı, kadının davranışlarının korkuya dayalı olarak kontrol etmektir. Gerçekte bütün şiddet olaylarında kadın ile erkek arasında erkek lehine bir güç dengesizliği söz konusudur. Kadının aile ortamındaki eşitsizliğe dayanan konumu ve ev içindeki emeğinin değersizliği, ataerkil toplum yapısı içinde belirlenen güç ve iktidar ilişkileri çerçevesinde kendinden güçlü konumda olan kocasının onun üzerindeki gücünün bir göstergesi olarak sergilediği şiddete maruz kalmasına yol açmaktadır. Kadına yönelik şiddet, kadının fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel olan hareketlerdir.

Kadına yönelik şiddet, kadınların yaşama, sağlık ve beslenme, eğitim, gelişme, toplumsal ve ekonomik yaşama katılım gibi temel insan haklarını ve özgürlüklerini ihlal eden önemli bir toplumsal sorundur. Kadını baskı altında tutmayı ve kadın üzerinde üstünlük kurmayı amaçlayan toplumsal cinsiyet temelli şiddet, erkek egemen toplumsal yapının etkisiyle oluşmakta ve toplum tarafından görülebilmektedir. Kadınların eğitime, ücretli iş gücüne ve karar mekanizmalarına katılımı konusunda yaşadığı eşitsizlik, ekonomik ve toplumsal kaynaklara ulaşmalarını olumsuz yönde etkilemektedir. Kadınları şiddete karşı savunmasız hale getiren toplumsal koşullar, kadını güçsüz erkeği ise güçlü ve iktidar sahibi olarak konumlandırır. Erkeğin kadından üstün olarak görüldüğü toplumsal cinsiyet düzeninde şiddet, erkeğin kadın üzerindeki iktidarını sürdürmesini sağlayan şiddet, eşitsiz toplumsal cinsiyet ilişkilerinin devamı için kullanılabilir (Acar, 2013: 196).

Şiddet, herkese yönelir ancak özellikle kadınları ve kız çocuklarını etkiler. Fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik, sosyokültürel biçimlerde gerçekleşebilir. Herkes tarafından gerçekleştirilebilir. Genel olarak şiddet uygulayanlar aile üyeleri, partnerler, topluluk üyeleri, kültür din devlet ya da devlet kurumları adına hareket edenlerin aldırma ve göz ardı etmelerine bağlı olarak ortaya çıkabilir (Uluocak ve diğ., 2014: 34).

Kadına yönelik şiddet kavramı genellikle kadına yönelik olarak gerçekleştirilen fiziksel şiddet eylemleriyle özdeşleştirilir. Kadına yönelik şiddetle ilgili çalışmalar, kadınların genellikle yakın partnerlerinin saldırılarına maruz kaldıklarını göstermektedir. Kadının maruz kaldığı tek şiddet biçimi fiziksel şiddet değildir. Genel olarak şiddet algısının genişlemesi kadına yönelik şiddet çalışmalarında da etkisini göstermektedir. Bu çerçevede kadına yönelik şiddet bağlamında, fiziksel şiddetin yanı sıra sözel, ekonomik ve cinsel şiddet eylemleri de göz önünde bulundurulmaktadır.

Kadına yönelik şiddet olgusu genellikle dört farklı şekilde sınıflandırılmaktadır. Bunlar **fiziksel şiddet, sözel ya da psikolojik şiddet,**

ekonomik şiddet ve cinsel şiddet olarak gruplandırılabilir (Uluocak ve diğ., 2014: 18).

Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet

Kadına zorla bir şey yaptırma ya da bir şey yapmaktan alıkoyma amacıyla, kadının iradesi dışında gerçekleşen fiziksel zarar verici eylemleri içermektedir. Fiziksel şiddet vurma, bir araçla vücuduna zarar verme, tokat atma, kolunu bükerek acıtmak, tekmeleme, saçını çekme vb. eylemleri içermektedir. Fiziksel şiddet, şiddetin en sık ve görünür biçimidir. Fiziksel şiddet, daha çok bedene yöneliktir ve bedensel güce dayalıdır. Kontrol etmeyi, acı ve korku yaşatacak istekleri gerçekleştirmeyi hedefler. Bu şiddet türünün, hafif yaralanmalara neden olan eylemlerden cinayete kadar geniş bir yelpazede gerçekleşebildiği görülmektedir. Yumruk-tokat atmak, tekmelemek, itip kakmak, aile bireylerinin birisi üzerinde sigara söndürmek veya üzerine kaynar su dökmek, kesici-delici aletle yaralamak fiziksel şiddete örnek olarak gösterilebilir. Fiziksel şiddet, uygulayıcısının fiziksel güce dayanabildiği ya da kesici-delici aletler gibi çeşitli araç-gereçler aracılığı ile uygulanabildiği gibi uygulayıcının ihmali davranışlarında da kaynaklanabilmektedir (Adak,2000:183-184).

Fiziksel şiddetin kadın üzerindeki olumsuz etkileri kendini değersiz hissetme, özsaygısını yitirme ve korku olarak kendini göstermektedir (Uluocak ve diğ., 2014: 19).

Kadına Yönelik Sözel-Psikolojik Şiddet

Psikolojik şiddet, kadını küçük görerek, onun bir işi yapamayacağını, beceremeyeceğini belirten ithamlarda bulunma, kişiliğini ve fikirlerini önemsememe, bağırma, lakap takma, davranışlarını sürekli olarak eleştirme, emir yağdırma, surat asma, davranışlarını ve yaptıklarını sürekli olarak kontrol etme, iş hayatında ve sosyal yaşamda kadının karşısına çıkan fırsatlara engel olma gibi pek çok davranış şekilleridir (Uluocak ve diğ., 2014: 20).

Burks psikolojik şiddetin kadınlar üzerindeki etkilerini şu şekilde özetlemektedir:

- Kadının kendisine olan saygısında, kendisine verdiği değerde ve öz yeterlilik değerlerinde azalma.
- Herhangi bir sorumluluk almada görülen isteksizlik
- Duygusal ilişkilerde zorluk
- Diğer bireylerle kurduğu ilişkilerde sorunlar yaşama
- Kişilik gelişimi ile ilgili sıkıntılar
- Kendini yetersiz ve beceriksiz hissetme

- İntihar düşüncesi ve hayali
- Değersiz olduğuna yönelik mesajları içselleştirmesi nedeniyle bedeniyle ilgili yanlış düşünceler
- Kendine bilerek fiziksel zarar verme ve yaralama eğiliminde artış
- Strese dayalı fiziksel şikâyetler.

Kadına Yönelik Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet, kadına yönelik olarak gerçekleştirilen ve kadının iradesi dışında ilişki kurma, tecavüz, sözlü ve fiili olarak gerçekleştirilen taciz olaylarını kapsamaktadır. Kadına yönelik cinsel şiddet olgusu, özellikle kadın cinselliğinin tabu olduğu, namus, şeref gibi kavramların kadın cinselliği üzerinden tanımlandığı toplumlarda ortaya çıkması güç bir şiddet türü olarak varlığını sürdürmektedir. Cinsel şiddet, seksüel motivasyona bağlı bir şiddet türüdür. Bir kişiyi, istemediği zaman ve şekilde cinsel ilişkiye zorlamak; gebelikle veya seksüel yolla bulaşan hastalıklara yakalanmasına neden olmak, cinsel ilişki sırasında incitmek, acıtmak, tecavüz etmek, başka kişilerle ilişkiye zorlama, doğum kontrol yöntemlerini reddetmek, cinsel organına zarar vermek, fahişe veya frijid olmakla suçlamak, namus ve töre nedeni ile baskı uygulamak ve öldürmek gibi davranışlar bu başlık altında toplanabilir.

Genellikle fiziksel şiddetle beraber görülen cinsel şiddetin temelinde de geleneksel kadınlık ve erkeklik rolleri yatmaktadır. Toplumda mahrem bir alan, bir tabu olarak görülen cinsel şiddet çoğu zaman gizlenen, bu nedenle de tespiti oldukça güç bir olgudur. Cinsel şiddetin buna maruz kalan bir kadının üzerinde konuşmakta en çok zorlandığı şiddet türü olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Adak, 2000: 184-185).

Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet

Kadına yönelik ekonomik şiddet, kadının iradesi dışında onu çalışmaya zorlama ya da çalışmaktan alıkoyma gibi çeşitli eylem biçimlerini kapsamaktadır (Uluocak vd., 2014: 22).

Kadının aile içinde ekonomik şiddete maruz kalma biçimleri çeşitlilik göstermektedir;

- Kadının parasını denetleme, kontrol etme
- Kadının çalışmadığı durumlarda evin iradesi için yetersiz para vermek
- Kredi kartına el koymak
- Kadını çalışmaya zorlama
- Mülkiyet hakkını kadının değil sadece kendi üzerine yapma
- Kadının eğitim almasına engel olma

- Kadının çalışmasına engel olma

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

Şiddetin toplumsal bir olgudur ve aynı zamanda bütün toplumlarda ~~gözülen~~ bir olgu olması bakımından da evrenseldir. Şiddet olgusu tek bir nedene bağlı olarak açıklanamayan çok karmaşık bir olgudur. Bu yüzden de farklı bilim alanlarının konusudur.

Ancak toplumun aldığı hal; sosyal ve kültürel yozlaşma ortamı, beraberinde kişilerde genellikle öfke, suçluluk ve savunma tepkileri geliştirmektedir. Uzamış ve süregelen stresli hayata bağlı olarak ise reaktif depresyon, ilgisizlik, sosyal çekilme, azalmış üretkenlik gibi belirtiler ortaya çıkmaktadır. Toplumsal hayatın en önemli sorunu şiddettir. Şiddete ait haberler artık kanıksanmış, eğer çok vahşi veya değişik değilse medyada kendine yer bile bulamaz hale gelmiştir. Çünkü şiddete karşı duyarsızlaşmış olan toplum, bu tür haberlere ilgi göstermemektedir. Şiddet eğer yakınlarımıza karşı değilse, yanı başımızda olsa bile bizi çokta etkilememektedir.

Kadına yönelik cinsiyet ayrımcılığı geçmişten günümüze kadar artarak devam etmektedir. Kadına yönelik şiddet toplumsal cinsiyete ait eşitliksiz ilişki biçimlerinin bir yansıması olarak değerlendirilmektedir. Ataerkil sistem ve topluma hâkim olan roller, değerler kadının ev yaşamına hapsedilmesine sebep olmuştur. Namus olgusu olarak görünen kadın ev içine mahkûm edilerek sadece annelik ve eş olma görevlerini icra etmeye mecbur bırakılmıştır. Kadının erkeğin egemenliğinin altında olması beraberinde birçok şeyi getirmiştir. Kadını malı olarak gören erkeğin kadına istediği gibi davranması kadını istediği şekle koyması da yine kadın tarafından erkeğe verilmiş bir güçtür.

Kadın çoğu zaman baskı altında kalmakta tacize, tecavüze, şiddete, ayrımcılığa maruz kalabilmektedir. Geçmişte kadını sadece bir doğurganlık aracı olarak gören düşünce yapısı bugün de hâkimiyetini devam ettirmektedir. Kadının çocuk büyütmesi onu kamusal alandan dışlamıştır. İş hayatına katılamayan kadın saygınlığını da zamanla yitirmiştir. Bu bağlamda, devlet, yerel yönetimler ve iş çevreleri elbirliği ile ülkemizdeki istihdam sorununu çözmek gerekir. Çünkü insanın yaşadığı birçok problemin kaynağı işsizlik ya da ekonomik yetersizliklerdir. Bu durum bireylerde stres, kaygı durumlarının yaşanmasına bununla birlikte bireylerin saldırgan davranışlar ortaya koymasına yol açmaktadır. Cinsiyet ayrımcılığını ortadan kaldıracak şekilde bireyler kendi yetenekleri ve ilgili duydukları alanlarda yetiştirilmelidir.

Genel olarak bu araştırmadan çıkardığımız sonuç itibariyle, kadın ve erkek cinsiyet grubunun özelliklerinin kendine mahsus olan yönleri bulunmakla birlikte, her iki cinsiyet grubunun da toplumsal faktörlerin etkisi

altında olduğu söylenebilir. Bu sebeple kadının ve erkeğin davranışlarını yorumlarken, toplumsal yapının mevcut normlarının yanında, bu yapıya tesir eden harici faktörleri ve her an içinde yaşadığımız değişim süreçlerini de dikkate almak gerekir. Diğer taraftan özellikle bu değişim süreçlerinin yoğun yükü ve etkisi altında bulunan, kadınları ve erkekleri at başı yarıştırmak ve ezmek yerine, onların cinsiyet özelliklerine uygun rolleri gerçekleştirmelerine imkân tanımak ve hayatın yükünü paylaşdırmak, kanaatimizce daha doğru olacaktır. Bu durum cinsler arasında nispi bir eşitliği sağlayacağı gibi, dünyayı değiştirmek ve dönüştürmek için de insanlara önemli bir güç kazandıracaktır. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi ya da en aza indirgenmesi için aşağıdaki öneriler önem arz etmektedir:

- Kadına yönelik şiddet bir toplumsal yapı problemidir. Bu problemin engellenmesi ya da çözüme kavuşabilmesi için toplumsal kurumlar iş birliği içerisinde çalışmalıdır.
- “Kadın erkek eşitliği” sağlanmadan kadına yönelik şiddetle mücadelede başarılı olunamaz.
- Kadına yönelik şiddet toplumda yaşayan bütün insanların sorunudur.
- Kadının eğitim, ekonomi ve siyasal katılım alanlarında güçlendirilmesi gerektiğine ve bu alanlarda yaşadığı ayrımcılığın ortadan kaldırılmasının kadına yönelik şiddetin önlenmesinde çok önemli bir rolü bulunmaktadır.
- Kadının çalışma hayatına katılması ve ekonomik anlamda bir gelirinin olması şiddetle mücadelede önemli bir unsurdur.
- Türkiye’de halen hizmet veren sığınma evi ve kadın danışma merkezleri sayısının ve niteliğinin yetersiz olduğuna ve bu sayının acilen artırılması gerekmektedir.
- Şiddet konusunda farkındalık yaratabilmek adına eğitim programları düzenlenmeli, görsel ve yazılı medyada kadına yönelik şiddetle ilgili programlara yer verilmelidir.
- Toplumsal cinsiyet rolleri aktarılırken kadını özel alana dâhil edecek geleneksel rollere yönelik söylemlerden kaçınılmalıdır.
- Yerel yönetimler tarafından kadınlara istihdam olanaklarının yaratılmasına,
- Ders kitaplarında kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığı konusunda bilgilerin verilmelidir ve toplumsal cinsiyet rollerini ve kadına yönelik şiddeti pekiştiren unsurların kitaplardan çıkarılmalıdır.
- Cinsiyet ayrımcılığını engellemeye yönelik gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı ayrımcılığı caydırıcı bir takım tedbirler alınmalıdır.

KAYNAKÇA

- Acar H. (2013). *Sosyal Hizmet Temelleri ve Uygulama Alanları*, Ankara: Maya Akademi Yayınları.
- Adak, N. (2000). *Değişen Toplumda Değişen Aile*, Ankara: Siyasal Yayınevi.
- Bozatay, A. Ş. (2011). *Sosyoloji*, İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Doğan, İ. (2012). *Sosyoloji Kavramlar Ve Sorunlar*, Ankara: Pegem Akademi.
- Dökmen, Y. Z. (2009). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Güngör E. N. ve diğ. (2012). *Davranış Bilimleri*, Ankara: Siyasal Kitabevi
- Karkiner, N. (2010). *Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları* (Ed. Prof. Dr. Bilhan KARTAL), Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi. Eskişehir: AÖF Yayınları.
- Köknel, Ö. (1996). *Bireysel ve Toplumsal Şiddet*, 1. Basım, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Köşgeroğlu, N. (2010). *Kalın Duvar İnce Zar*, Ankara: Alter Yayınları.
- Özerkmen, N. (2012). Toplumsal Bir Olgu Olarak Şiddet. *Akademik Bakış Dergisi Sayı:28 s:1-19*.
- Tarhan, N. (2013). *Kadın Psikolojisi*, İstanbul: Nesil Yayıncılık.
- Uluocak Ş., Gökulu G., Bilir O., Karacık N. E., Özbay D. (2014). *Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Ve Kadına Yönelik Şiddet*, Edirne: Paradigma Akademi.
- Ünsal, A. (1996). *Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi*, Cogito, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, Sayı: 6-7.